

OBSAH

ÚVOD	9
O čem je tato kniha?	9
I. FUNKCE OBAV, NAPĚTÍ A ÚZKOSTI.	12
Reakce „boj nebo útěk“	16
Co je to generalizovaná úzkostná porucha	17
Zmapujte svoji úzkost a napětí	20
Poznejte způsoby, jak úzkostné epizody zvládáte	21
Sebeuposuzovací stupnice	21
Příčiny nadměrné úzkostnosti	25
Stres	25
Životní události	29
Bludné kruhy	30
Myšlenky	30
Emoce	35
Tělesné reakce	36
Chování	37
Co udržuje bludné kruhy	38
II. JAK SE ZBAVIT OBAV, STAROSTÍ, ÚZKOSTÍ A NAPĚTÍ	43
Léčba léky	44
Délka léčby	45
Jak vysadit léky na uklidnění	48
Psychoterapie	49
Dynamická psychoterapie a psychoanalýza	50
Skupinová psychoterapie	51
Kognitivně behaviorální terapie (KBT)	56
Kdo je to psychoterapeut	62
III. KONTROLA OBAV A STAROSTÍ	63
Rozpoznání úzkostných automatických myšlenek	64
Zpochybňování automatických úzkostných myšlenek	68
A) Uvědomění si vztahu mezi úzkostí a automatickými myšlenkami	69

B) Zkoumání pravdivosti automatických myšlenek	70
C) Hledání racionální odpovědi na situaci a automatické myšlenky	72
D) Vyhodnocení racionální odpovědi a akce	75
Jaké chyby děláme ve svém uvažování	77
Smiřte se s tím nejhorším, co by se mohlo stát	79
Testování metakognicí	83
Kognitivní restrukturační	83
Metoda padajícího šípku	89
Zpochybňování škodlivých kognitivních schémat	91
IV. KONTROLA TĚLESNÝCH PŘÍZNAKŮ ÚZKOSTI	95
Nácvik klidného dýchání	95
Relaxace	96
Progresivní relaxace	103
Zkrácená progresivní relaxace	105
Podmíněná relaxace	106
Rychlá relaxace	107
Aplikovaná relaxace	107
Autogenní trénink	107
Problémy při nácviku relaxace	111
Tělesné cvičení	113
Zvládnutí poruch spánku	115
V. MODIFIKACE A KONTROLA CHOVÁNÍ	119
Odměň se sám, ostatní zapomenou	119
Experimenty	121
Plánování času	123
Plánování času jako sebevedení a sebeřízení	126
Organizace časového rozvrhu	130
Příjemné aktivity	132
VI. OPTIMÁLNÍ KOMUNIKACE ANEB „ASERTIVNÍ NEBOJSA“	135
Komunikační zlozvyky aneb „Jeden o koze, druhý o voze“	139
Chyby při sdělování	140
Zlozvyky při naslouchání	143
Pasivita, agresivita, manipulace a asertivita	144

Neverbální komunikace aneb „Co šimpanz čte lépe“	146
Jednoduché asertivní reakce aneb „Méně znamená více“	149
Reakce zpětnou vazbou	149
Otevřené vyjadřování vlastních pocitů aneb „Mám tě rád nebo nemám tě rád...“	150
Ano nebo ne v souladu s tím, co doopravdy chceme aneb „Sbohem pokrytectví a pocitům viny“	151
Schopnost žádat to, na co máme právo, a vydržet aneb „Přeskakující gramofonová deska“	152
Technika otevřených dveří aneb „Asertivní judo“	153
Negativní dotazování aneb „Svěř mi, co ti na mně vadí“	156
Negativní aserce aneb „Se stínem na štítě“	156
Pozitivní aserce aneb „Hříbek pochval, muchomůrku nepohaň“	158
Pochvala a ocenění aneb „Co po druhých chceš, dělej pro ně taky“	159
Vyjádření blízkosti a vřelosti aneb „Konec studu za svou lásku“ ..	159
Povzbuzení aneb „Jsem s tebou“	160
Kompliment aneb „Kytka pomněnek z čistého srdce“	160
Umění empatického naslouchání aneb „Myslím, že ti rozumím“ ..	161
Umění požádat o laskavost aneb „Konec strachům z odmítnutí“	162
Reakce na odmítnutí aneb „Máš na to právo...“	163
Asertivní obligace aneb „Dohodni se, dohodni se, dohodni se...“ .	164
Vyjednávání aneb „Dbej na to, ať oba zvítězíte“	165
Obrana před manipulativními výčitkami aneb „Člověče, nezlob se, já se taky nezlobím“	166
Jak přijímat oprávněnou kritiku aneb „Čestně, hrdě, bez vzdoru“	167
Nepravdivá, nevhodně nebo útočně podaná kritika aneb „Věcně, pevně, s nadhledem“	169
Umění kritizovat a přitom neponižovat aneb „Čekej ozvěnu“	170
Umíte vyjádřit svůj hněv aneb „Konec dusna ve vlastní šťávě“ ...	171
Jak reagovat na rozzlobeného jedince aneb „Přežijte to ve zdraví“	171
Asertivní konverzace aneb „Svět je plný kamarádů“	172

VII. ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ	174
Identifikace problému	182
Jasná definice problému a cíle	185
Brainstorming řešení	187
Výběr optimálního řešení	188
Plán	189
Vlastní provedení zvoleného řešení	190
Review – zhodnocení	190
VIII. PŘÍPRAVA NA BUDOUCNOST	193
Udržování odolnosti vůči stresu	193
ZÁVĚR	196
Dvacet způsobů, jak si poradit s problémy	197
DOPORUČENÁ LITERATURA	200